

นิพนธ์ต้นฉบับ

การปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนา ตามแนวรั้ว และบริเวณหน้าบ้าน-หลังบ้าน

Planting Eucalypts on Paddy Bunds,
along Fence Lines and in Front Backyards

เริงชัย เผ่าสัจจ

Reungchai Pousajja

144/118 ซอยสยามธรณี ถนนคูบอน (รามอินทรา 71) แขวงท่าแล้ง เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

144/118 Siamtharanee, Kubon (Raminthra 71), Tharang, Bangkhen, Bangkok 10220 Thailand

รับต้นฉบับ 5 พฤศจิกายน 2552

รับลงพิมพ์ 27 ธันวาคม 2552

ABSTRACT

Applied research was carried out on the possibility and potential of planting eucalypts on paddy bunds, along fence lines and in front backyards to earn additional income for farmers. The study was carried out in 22 districts in Chachoengsao and Prachinburi provinces, with 660 farmers participating. A total of 84,700 eucalypt cuttings from the Cooperative Eu-Tech Co., Ltd were used.

The survival rate of the eucalypts planted was 78.54%, which was rather low compared with general eucalypt plantings. The fact that there were no significant differences in survival rates might have been due to the inability of farmers to plant the cuttings on schedule, which greatly influenced the tree survival rate. The average growth rate of eucalypts planted in backyards and along fence lines was not significantly different and was similar to the general growth rate for eucalypts planted by farmers. Consequently, these two practices had the potential to generate satisfactory extra income for farmers. The growth rate of eucalypts planted on paddy bunds was highly significantly different compared with the other two practices above. It also had potential to earn a higher level of extra income for farmers.

Therefore, these three practices were considered worthwhile for promotion throughout the country by both the government and private sector. Where *Leptocybe invasa* disease outbreaks occurred in the early stages of eucalypt planting, affected farmers should contact forestry experts to receive the proper advice on insecticide spraying. Properly treated eucalypts could recover and show normal growth at age three years.

Keywords: eucalypts, front backyard, house's fence line, paddy bunds

บทคัดย่อ

การวิจัยประยุกต์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และศักยภาพของการปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนา ตามแนวรั้ว และบริเวณหน้าบ้าน-หลังบ้าน ที่จะสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร งานวิจัยดำเนินการในพื้นที่ 22 ตำบล ของ จังหวัดฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 660 ราย โดยได้รับการอนุเคราะห์กล้าไม้ ยูคาลิปตัสพันธุ์ดีจาก บริษัท ยูคาลิปตัส เทคโนโลยี จำกัด จำนวน 84,700 กล้า ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

อัตราการรอดตายของกล้าไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกทั้ง 3 รูปแบบข้างต้นนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าเฉลี่ยที่ค่อนข้างต่ำ คือ ประมาณร้อยละ 78.54 ทั้งนี้ เนื่องจากปัญหาความพร้อมของเกษตรกรที่จะต้องปลูกกล้าไม้โดยเร็วทันทีที่ได้รับกล้าไม้จากโครงการ การทิ้งระยะเวลาปลูกให้ล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด มีผลโดยตรงต่ออัตราการรอดตายของกล้าไม้ที่ปลูก การเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกตามแนวรั้ว และบริเวณหน้าบ้าน-หลังบ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน และยังมีความใกล้เคียงกับการเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสที่สมาชิกบริษัทปลูกทุกๆ ไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แนวทางการปลูกไม้ยูคาลิปตัสทั้งสองรูปแบบข้างต้น อยู่ในเกณฑ์ที่พอจะปฏิบัติได้และสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรในระดับที่น่าพอใจ ส่วนการเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกบนคันนา นั้น ถือว่าการปลูกทั้งสองรูปแบบข้างต้น จึงทำให้มีศักยภาพที่จะสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรได้ดี มีความมั่นคงและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นด้วย จึงควรจะได้รับการส่งเสริมทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มีการปลูกอย่างแพร่หลายยิ่งๆ ขึ้นต่อไป

ในกรณีที่มีแผนฟอปปริมาต ในช่วงแรกของการปลูกก็ให้หารือและขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และจัดหาข่าแมลงมาฉีดพ่น เพื่อประคองสถานการณ์ไว้สักระยะหนึ่ง กล้าไม้ยูคาลิปตัสเหล่านั้น ก็จะค่อยๆ ปรับตัว และฟื้นคืนการเติบโตอย่างปกติ ในปี ที่ 3 และสถานการณ์ต่างๆ ก็จะคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นได้

คำสำคัญ: ยูคาลิปตัส หน้าบ้าน-หลังบ้าน แนวรั้วรอบบ้าน คันนา

คำนำ

การปลูกไม้เศรษฐกิจยูคาลิปตัสโดยทั่วไป นั้นนิยมปลูกกันเป็นแปลง แบบไม้ชนิดเดียวล้วนๆ (monoculture) ซึ่งก็ได้ผลดีในระดับหนึ่ง แต่ก็เสี่ยงต่อการเกิดโรคและแมลงระบาด เพราะขาดความหลากหลายทางชีวภาพ หรือความสมดุลของธรรมชาติ นักวิชาการป่าไม้จึงได้ศึกษาวิจัยและทดลองปลูกไม้ยูคาลิปตัสผสมผสานกับไม้ชนิดอื่นๆ เช่น ไม้สัก ยางนา กระถินณรงค์ กระถินยักษ์ และไม้มันที เป็นต้น รวมทั้งการปลูกควบคู่ไปกับพืชเกษตรต่างๆ แบบวนเกษตร เช่น ปลูกร่วมกับข้าว กข.15 ข้าวหอมมะลิ ละหุ่ง หล้ากนิ หล้าเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพด สับปะรด และถั่วลิสง ติดต่อกันหลายปี ปรากฏว่า ผลผลิตด้านเกษตรที่ปลูกควบคู่กับไม้ยูคาลิปตัสได้ผลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หรือดีกว่า เมื่อเทียบกับการปลูกควบคู่กับพันธุ์ไม้ชนิดอื่นๆ ข้างต้น ทั้งนี้ เพราะไม้ยูคาลิปตัสมีเรือนยอดที่แคบหรือเล็กกว่า การบังแสงแดดจึงน้อยกว่า เมื่อเทียบกับพันธุ์ไม้ชนิดอื่นๆ ส่วนการใช้น้ำและธาตุอาหารของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูก เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบกันอย่างจริงจังแล้ว ก็ปรากฏว่า มีความใกล้เคียง หรือไม่ได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ในหลายกรณี ก็ได้ผลทางบวก เมื่อเทียบกับพันธุ์ไม้ชนิดอื่นๆ (พิทยา, 2530)

ข้อสำคัญ คือ การปลูกไม้ยูคาลิปตัสแบบเป็นแปลงๆ ดังกล่าว แม้จะได้ผลตอบแทนในระดับที่พออยู่บ้าง แต่เกษตรกรก็ต้องสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมที่มีน้อยอยู่แล้วไปกับการปลูกไม้ยูคาลิปตัสแทน การวิจัยประยุกต์นี้ จึงมุ่งเน้นที่จะใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่ปกติชาวบ้านหรือเกษตรกรมักไม่ได้ใช้ปลูกพืชผลเกษตรเท่าที่ควรดังกล่าวในตอนต้น โดยใช้เวลาวางที่พอจะมีอยู่ปลูกไม้ยูคาลิปตัส เพื่อให้เกิดผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจเพื่อใช้เป็นค่าครองชีพ และสร้างฐานะความเป็นอยู่ที่ดี โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปลูกไม้ยูคาลิปตัสพันธุ์ดินคันนา ตามแนวรั้ว และบริเวณหน้าบ้าน-หลังบ้าน
 2. เพื่อศึกษาศักยภาพของการปลูกทั้ง 3 รูปแบบข้างต้นในการสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกร
- เพื่อเป็นแนวทางให้ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องได้พัฒนา และส่งเสริมการปลูกไม้ยูคาลิปตัสเพื่อสร้างรายได้เสริมที่ดีและมั่นคงแก่เกษตรกร

อุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยประยุกต์นี้ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนา ตามแนวรั้ว และบริเวณหน้าบ้าน-หลังบ้าน พื้นที่ตามลักษณะของการปลูกแต่ละรูปแบบข้างต้น กล้าไม้พันธุ์ดีตามจำนวนของแต่ละรูปแบบการปลูก จอบ เสียม มีด ในการขุดหลุมปลูก ดायวัชพีซ พาหนะเดินทาง เครื่องมือวัดความสูง ความโตของต้นไม้ และสมุด ดินสอ เพื่อจดบันทึกข้อมูล มีวิธีการวิจัยและหลักการพอสังเขป คือ

1. เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 660 ราย เพื่อปลูกไม้ยูคาลิปตัสทั้ง 3 รูปแบบเท่าๆ กัน กระจายอยู่ในท้องที่ 22 ตำบล ของฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี
2. โครงการรับผิดชอบด้านการจัดหากล้าไม้

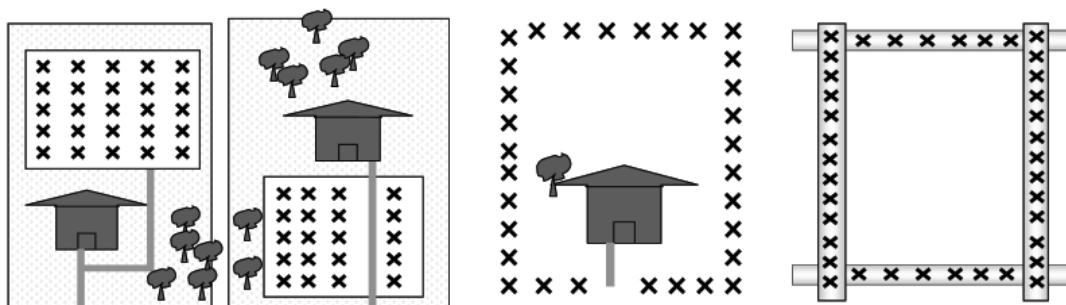

Figure 1 Eucalypt planting patterns: front backyard, fence line and paddy bunds.

6. การศึกษาเปรียบเทียบอัตราการรอดตาย และการเจริญเติบโต ทั้งความโต ความสูง ของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกทั้ง 3 รูปแบบ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ ANOVA ตามหลักสถิติของ F-Test

7. โดยภาพรวมแล้ว
 - กล้าไม้ต่างๆ ที่เกษตรกรแต่ละรายปลูก ให้ถือเป็น 1 หน่วย (1 unit)
 - หลายๆ unit ในตำบลเดียวกันถือเป็น 1 หน่วยทดลอง
 - หลายหน่วยทดลองในตำบลเดียวกัน ถือเป็น 1 ซ้ำ

ยูคาลิปตัสพันธุ์ดีส่งมอบให้เกษตรกรแต่ละรายตามจำนวนของแต่ละรูปแบบ และวันเวลาที่กำหนด

3. เกษตรกรแต่ละรายปลูกได้ 1 รูปแบบ โดยต้องรับผิดชอบในการจัดเตรียมพื้นที่ ขุดหลุมปลูก และดูแลรักษากล้าไม้ที่ปลูกตลอดโครงการ โดยที่ผลผลิตไม้ที่ได้เป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรผู้ปลูกทั้งหมด
4. โครงการให้คำแนะนำและเก็บข้อมูลอัตราการรอดตายและการเจริญเติบโตของกล้าไม้ที่ปลูกเป็นระยะๆ (6, 12, 24 และ 36 เดือน) เพื่อประกอบการวิเคราะห์ และประมวลผล
5. รูปแบบการปลูก คือ ปลูกบนคันนา (200 กล้า/ราย) ปลูกตามแนวรั้ว (100 กล้า/ราย) และปลูกบริเวณหน้า-หลังบ้าน (50 กล้า/ราย)

ผลและวิจารณ์

อัตราการรอดตาย

ปกติอัตราการรอดตายของกล้าไม้ที่ปลูกขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยทั้งสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ความสมบูรณ์ของกล้าไม้ โดยเฉพาะกล้าไม้ยูคาลิปตัสพันธุ์ดีที่ใช้ในโครงการนั้น ได้จากการตัดกิ่งปักชำในหลอดพลาสติกแข็ง โดยมีขุยมะพร้าวแทนมวลดินเพื่อให้รากเกาะยึดได้ดี และเมื่อถอดกล้าไม้ออกจากหลอดพลาสติกแข็งแล้วจะมีน้ำหนักเบา ง่าย สะดวกต่อการ

ขนส่ง แต่ก็มีข้อจำกัดที่จะต้องรีบปลูกโดยเร็ว อย่างช้าไม่ควรทิ้งไว้เกิน 2-3 วัน มิฉะนั้นก็อาจจะมีผลกระทบต่อระบบรากและอัตราการรอดตายของกล้าไม้ได้มากน้อยตามระยะเวลาที่เริ่มปลูก

อัตราการรอดตายของกล้าไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกทั้ง 3 รูปแบบนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าโดยเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ คือ ร้อยละประมาณ 78.54 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเนื่องจากสภาพแวดล้อมต่างๆ โดยเฉพาะความพร้อมของเกษตรกรที่จะต้องปลูกกล้าไม้โดยเร็วทันทีที่ได้รับกล้าไม้จากโครงการตามแผนที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ แต่ด้วยภารกิจสำคัญอื่นๆ ทำให้เกษตรกรต้องทิ้งระยะเวลาปลูกกล้าไม้ออกไป ซึ่งทำให้มีผลกระทบโดยตรงต่ออัตราการรอดตายของกล้าไม้ที่ปลูกมาก น้อยตามวันเวลาปลูกที่ทอดห่างออกไป ซึ่งมีผลให้อัตราการรอดตายของกล้าไม้ที่ปลูกไม่สม่ำเสมอและลดต่ำลงได้

การเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกในรูปแบบต่างๆ
ในช่วงต้นของโครงการ ได้มีเหตุการณ์

ไม่คาดหมายเกิดขึ้นกับ ไม้ยูคาลิปตัสที่เพิ่งปลูกใหม่ในท้องที่หลายตำบล คือ การระบาดของแตนฝอยปม (*Leptocybe invasa*) ซึ่งถือว่าเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของไทย โดยใบและก้านใบของกล้าไม้ยูคาลิปตัสที่เพิ่งปลูกได้ไม่นานมีปมปมขนาด 3-4 มิลลิเมตร มากมาย และใบที่แตกใหม่ก็มีขนาดเล็กลงมากจนเหมือนใบฝอย เรือนยอดก็กลายเป็นทรงพุ่ม การเติบโตลดลงอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ใหม่จึงยังไม่มีข้อมูลในด้านการป้องกันรักษาที่ชัดเจน ก็ได้แต่ประคองสถานการณ์ ด้วยการฉีดพ่นยาฆ่าแมลงชนิดต่างๆ ไปตามอาการ โดยทางโครงการก็ให้ความช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นและเฝ้าติดตามพฤติกรรม และเก็บข้อมูลการเติบโตของกล้าไม้เหล่านี้อย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดโครงการ ทำให้ได้ข้อมูลที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องจากรูปแบบการเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสกลุ่มที่มีและไม่มีแตนฝอยปมระบายนั้น แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ข้อมูลค่าเฉลี่ยการเจริญเติบโต 6-12 เดือนของทั้ง 2 กลุ่มแสดงไว้ใน Table 1

Table 1 The average growth rate of eucalypt planting in different practices with and without *Leptocybe invasa* at age 6-36 months.

Pest	Practices	6months	12 months		24 months		36 months	
		H	H	DBH	H	DBH	H	DBH
With <i>Leptocybe invasa</i>	Front backyards	1.21	3.09	2.28	7.01	6.53	11.81	11.13
	Fence lines	1.01	3.10	2.26	6.40	5.86	11.66	10.53
	Paddy bunds	0.94	2.75	2.41	6.79	6.64	12.21	11.53
	Mean	1.05	2.98	2.32	6.73	6.34	11.89	11.06
Without <i>Leptocybe invasa</i>	Front backyards	2.18	6.26	5.21	7.98	6.58	11.69	10.21
	Fence lines	2.06	6.41	5.04	8.63	6.59	11.98	10.68
	Paddy bunds	3.24	7.86	6.38	10.26	7.87	13.74	12.38
	Mean	2.49	6.84	5.54	8.96	7.01	12.47	11.09

Note: H: Hieght (m)
D: Diameter (cm)

จาก Table 1 จะเห็นได้ว่า ในช่วงอายุ 6 และ 12 เดือนของไม้ยูคาลิปตัสกลุ่ม 1 ที่มีแตนฝอยปมระบายนั้น มีการเติบโตต่ำมาก โดยมีความสูงเฉลี่ยเพียง 1.05 และ 2.98 เมตร และความโตเฉลี่ย 2.33 เซนติเมตร

ซึ่งยังไม่ถึงครึ่งหนึ่งของไม้ยูคาลิปตัสกลุ่มที่ 2 ที่ไม่มีแตนฝอยปมระบายนั่นเอง ซึ่งมีความสูงเฉลี่ย 2.49 และ 6.84 เมตร และความโตเฉลี่ย 5.54 เซนติเมตร

แต่เมื่ออายุได้ 24 เดือน เหตุการณ์กลับเปลี่ยนไป

กล่าวคือ ไม้ยูคาลิปตัสกลุ่มที่ 1 ที่มีเตนฝอยปมขนาดเล็กมีการเติบโตพุ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว จากความสูงเฉลี่ย 2.98 เป็น 6.73 เมตร ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75 ของความสูงเฉลี่ยของไม้ยูคาลิปตัสกลุ่มที่ 2 ที่ไม่มีเตนฝอยปมขนาดเล็ก (8.96 เมตร) ในขณะที่ความโตเฉลี่ยของไม้ยูคาลิปตัสกลุ่มที่ 1 ก็เช่นเดียวกันคือ เพิ่มขึ้นจาก 2.32 เซนติเมตร เป็น 6.34 เซนติเมตร ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90 ของความโตเฉลี่ยของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกทั้ง 3 รูปแบบ กลุ่มที่ 2 ที่ไม่มีเตนฝอยปมขนาดเล็ก (7.01 เซนติเมตร)

และเมื่ออายุครบ 36 เดือน ปรากฏว่าการเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสของทั้ง 2 กลุ่ม โดยเฉลี่ยแล้วใกล้เคียงกันมากทั้งความสูงเฉลี่ย (11.89 และ 12.47 เมตร) และความโตเฉลี่ย (11.06 และ 11.09 เมตร)

เพื่อให้เห็นรูปแบบการเติบโตโดยเฉลี่ยด้านความสูง (H) และความโตเพียงอก (DBH) ของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกทั้งสามรูปแบบ ของกลุ่มที่มีและไม่มีเตนฝอยปมขนาดเล็กได้ชัดเจนขึ้น ดังแสดงใน Figure 2 และ 3

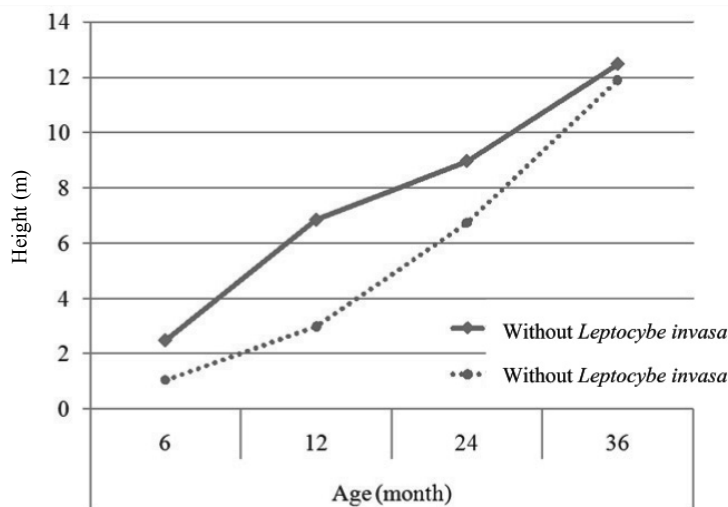

Figure 2 Mean height (H) of eucalypts with and without *Leptocybe invasa*.

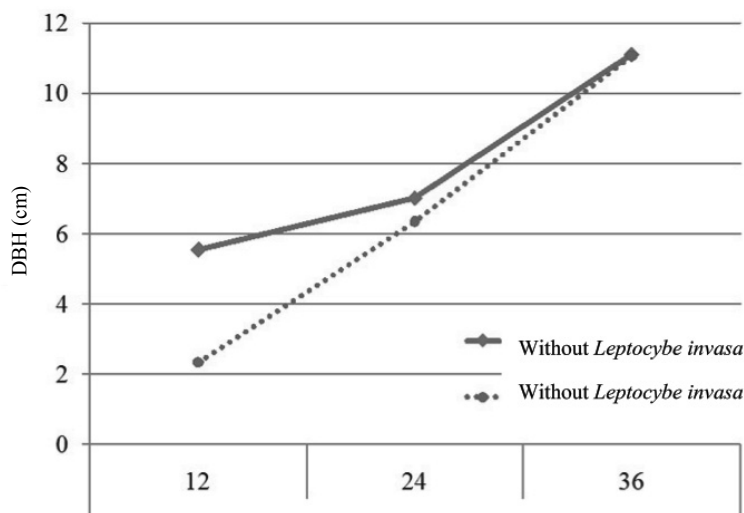

Figure 3 Mean diameter at breast height (DBH) of eucalypts with and without *Leptocybe invasa*.

ข้อสังเกตของพฤติกรรมเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า แตนฝอยปมนั้นสามารถทำอันตรายหรือมีผลต่อการเติบโตของกล้าไม้ยูคาลิปตัสที่เพิ่งปลูกใหม่ช่วงแรกในระดับหนึ่งเท่านั้น ถ้าเกษตรกรสามารถปราบปรามหรือกำจัดแตนฝอยปมให้ผ่านไประยะหนึ่ง ไม้ยูคาลิปตัสเหล่านั้นก็จะสามารถปรับตัวให้หลุดพ้นจากอันตรายของแตนฝอยปม และสามารถเติบโตได้ตามปกติเหมือนไม้ยูคาลิปตัสทั่วไปได้

เนื่องจากกลุ่มไม้ยูคาลิปตัสที่มีแตนฝอยปมระบาดนั้น มีรูปแบบการเติบโตที่เบี่ยงเบนไปจากการเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสทั่วไป ในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกทั้งสามรูปแบบข้างต้น จึงดำเนินการเฉพาะข้อมูลจากกลุ่มที่ไม่มีแตนฝอยปมระบาดของทั้ง 12 ตำบลเท่านั้น และผลของการวิเคราะห์ ANOVA เปรียบเทียบการเติบโตตามหลักสถิติโดยใช้ F-Test ได้แสดงไว้ใน Table 2

Table 2 The ANOVA of the growth rate of eucalyptus planting in different locations without *Leptocybe invasa*.

SOV	df	Mean Square (ms)							
		6months		12 months		24 months		36 months	
		H	DBH	H	DBH	H	DBH	H	DBH
Replicate	11	1.25*	2.10	1.35	0.59	0.49	3.08	3.09	
Treatments	2	3.09**	9.30**	6.37**	6.58*	6.54*	14.77**	15.69**	
Residual	22	0.42	1.38	0.73	1.21	0.48	1.56	1.27	

Note: H: Hieght (m)
DBH: Diameter (cm)

*: significant
**: highly significant

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดย ANOVA ปรากฏว่า การเติบโตโดยเฉลี่ยทั้งความสูง และความโตของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกทั้งสามรูปแบบนั้น มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติทุกช่วงอายุ (6, 12, 24 และ 36 เดือน) และเมื่อตรวจสอบด้วย Lsd (least significant difference) พบว่าการเติบโตของการปลูกตามแนวรั้ว และปลูกบริเวณหน้า-หลังบ้านนั้นใกล้เคียงกัน มีแต่กลุ่มที่ปลูกบนคันนาเท่านั้นที่แตกต่างและโดดเด่นกว่า 2 กลุ่มแรกข้างต้นอย่างชัดเจน (Table 1) ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากธรรมชาติของไม้ยูคาลิปตัสเป็นไม้ที่ชอบแสงแดดมากอยู่แล้ว เมื่อปลูกบนคันนาซึ่งเป็นที่โล่งและได้รับแสงแดดเต็มที่รอบด้าน ประกอบกับได้ปัจจัยเกื้อหนุนจากความอุดมสมบูรณ์ด้วยธาตุอาหารในนาข้าว ซึ่งมีส่วนช่วยให้ไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกบนคันนาเติบโตได้ดีกว่า ส่วนการปลูกตามแนวรั้ว และปลูกบริเวณหน้าบ้าน-หลังบ้าน สภาพแวดล้อมต่างๆ ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก การเติบโตจึงไม่ได้แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

สรุปและข้อเสนอแนะ

อัตราการรอดตาย

อัตราการรอดตายของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกทั้งสามรูปแบบโดยเฉลี่ยแล้วค่อนข้างต่ำคือเพียงร้อยละ 78.54 ไม่ค่อยสม่ำเสมอและไม่ต่างกันทางสถิติ โดยมีสาเหตุจากความไม่พร้อมของเกษตรกรที่จะต้องปลูกกล้าไม้โดยเร็วทันทีที่รับกล้าไม้จากโครงการ การปลูกล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดนั้น มีผลกระทบโดยตรงต่ออัตราการรอดตายของกล้าไม้ที่ปลูกตามระยะเวลาของความล่าช้า ในกรณีเช่นนี้ ถ้าสามารถบริหารจัดการเกษตรกรแต่ละรายให้สามารถปลูกได้ทัน หรือใกล้เคียงกับวันเวลาที่กำหนดตามแผน ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้อัตราการรอดตายของกล้าไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกสูงขึ้น ถึงร้อยละ 80-90 ได้ ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่พอจะยอมรับในทางปฏิบัติได้

การเติบโต

การเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกบริเวณหน้าบ้าน-หลังบ้าน และปลูกตามแนวรั้วบ้านนั้น ไม่ต่างกันทางสถิติ หรือมีความใกล้เคียงกัน และไม่ต่างจากการเติบโตของไม้ยูคาลิปตัสที่ปลูกเป็นอาชีพของเกษตรกรสมาชิกบริษัทฯ ทั่วๆ ไป ซึ่งก็หมายความว่า การปลูกไม้ยูคาลิปตัสทั้งสองรูปแบบนี้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และมีศักยภาพที่จะสร้างรายได้เสริมในระดับที่น่าพอใจให้กับชาวบ้านหรือเกษตรกร ที่จะนำแนวทางเหล่านี้ไปดำเนินการ และควรจะได้รับ การส่งเสริมจากภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต่างๆ แต่ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความชอบ ความพอใจส่วนบุคคลที่นิยมปลูกไม้ดอกไม้ประดับ บริเวณหน้าบ้าน เพื่อความสวยงามแก่บ้าน และปลูกพืชผักกินได้หลังครัว หรือปลูกไม้รวงหล่นหรือกิ่ง ก้านที่รูกลำเขตรวของไม้ที่ปลูกตามแนวรั้วบ้านในเมือง ส่วนชาวบ้านในชนบทที่มีบริเวณบ้านกว้างพอ ก็อาจจะเจียดพื้นที่บางส่วนมาปลูกไม้โตเร็ว และปัญหาการ รุกล้ำแนวเขตรวบ้านก็มีน้อย จึงสมควรได้รับการส่งเสริม ให้เกษตรกรปลูกเพื่อสร้างรายได้เสริมเป็นอย่างมาก

ส่วนการปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันนา ซึ่งให้ ผลผลิตสูงกว่าการปลูกสองรูปแบบข้างต้น จึงมีความ เป็นไปได้มากยิ่งขึ้น และสามารถสร้างรายได้เสริมให้ กับเกษตรกรมากยิ่งขึ้น ประกอบกับอยู่ในที่โล่งแจ้ง กลางทุ่งนา ปัญหาปลื้กย่อยต่างๆ จึงมีน้อยกว่า จึงควรได้รับ การสนับสนุนอย่างแพร่หลายยิ่งขึ้น ไปอีก เพื่อช่วย ให้เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีและมั่นคงขึ้น ยังช่วย ให้ประเทศชาติมีไม้ใช้สอยอย่างพอเพียง โดยไม่ต้อง คัดไม้จากป่าธรรมชาติ ซึ่งจะเป็ผลดียิ่งต่อทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรวมของประเทศ

ในกรณีที่เกิดมีแดนฝอยปมระบาด ในช่วงแรก ของการปลูกไม้ยูคาลิปตัสก็ควรจะได้หารือกับฝ่าย วิชาการ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จัดการหาขำฆ่าแมลง มาฉีดพ่น เพื่อปราบปรามการระบาดของแมลงต่อไป

ระยะหนึ่ง ไม้ยูคาลิปตัสเหล่านั้น จะได้มีเวลาในการ ปรับตัว และค่อยๆ พื้นคันการเติบโตได้อย่างเป็นปกติ ในปีที่ 2-3 และเหตุการณ์ต่างๆ ก็จะคลี่คลายไปในทาง ที่ดีขึ้นได้

คำนิยม

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการ วิจัยเรื่องการวิจัยบูรณาการแก้ปัญหาความยากจนโดยการ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินโดยปลูกไม้โตเร็ว ซึ่งมี ดร.บุญวงศ์ ไทยอุดสาห์ เป็นหัวหน้าชุดโครงการวิจัย ดร. นิคม แหลมสัก ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะ วนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้ประสาน งานวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้การสนับสนุนการ ปฏิบัติงานภาคสนามของบริษัท พี ซี เอส แมนเนจเม้นท์ จำกัด บริษัทสมาชิกส่งเสริม จำกัด และบริษัทยูคาลิปตัส เทคโนโลยี จำกัด

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- บริษัทสมาชิกส่งเสริม จำกัด. 2546. การปลูกและดูแล รักษาไม้ยูคาฯ: ไม้เศรษฐกิจ. คู่มือสมาชิก. เอกสารเผยแพร่ ฝ่ายส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็ว เชียงพาณิชย์.
- พิทยา เพชรมาก. 2530. ผลกระทบทางนิเวศวิทยาบาง ประการของการปลูกไม้ยูคาลิปตัสตามลาด ดูนเลนขีตในประเทศไทย. สำนักส่งเสริมการ ปลูกป่าภาคเอกชน. กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.
- เริงชัย เผ่าสัจ. 2541. ไม้ยูคาลิปตัส. เอกสารส่งเสริม. สำนักส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชน. กรม ป่าไม้, กรุงเทพฯ.